

Drogvaneundersökning år 2008

Årskurs 9 & Gymnasiet årskurs 2

Östersunds kommun

Sammanfattning

Under hösten 2006 tog den politiska ledningen i Jämtlands läns landsting och Kommunförbundet samt Polisen initiativ till en bred civil mobilisering mot alkohol, narkotika och drogrelaterad kriminalitet i Jämtlands län. Mobiliseringen efterfrågar uppgifter om omfattningen av alkohol- och narkotikakonsumtionen i Jämtlands län. Därav har denna drogvaneundersökning tillkommit. Undersökningen har genomförts som en totalundersökning utifrån Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings enkät om drogvanor bland elever i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Svarsfrekvensen är 68 procent i Jämtlands län. I undersökningen ställs frågor om trivsel i skolan, konsumtion av tobak, alkohol, narkotika och andra droger samt spel.

Årskurs 9 vårterminen 2008

Åtta av tio elever i årskurs 9 i Östersunds kommun trivs i skolan. Det är 10 procent av ungdomarna i årskurs 9 i Östersunds kommun som har provat narkotika, vilket nästan är dubbelt mot riket. Bland flickorna i årskurs 9 i Östersunds kommun är det 63 procent som varken röker eller snusar och bland pojkarna är andelen 78 procent. Det är för pojkarna fler än i länet och i riket. Pojkarna i Östersunds kommun dricker inte heller lika mycket alkohol som i länet och i riket. Kommunens flickor dricker däremot mer smugglad sprit och hembränt än i länet och riket samt intensivdricker alkohol en gång i månaden i större utsträckning.

Årskurs 2 på gymnasiet vårterminen 2008

Nästan nio av tio elever i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun trivs i skolan. Över en femtedel av männen från kommunen har provat narkotika. Det är 56 procent bland kvinnorna och männen från Östersunds kommun i årskurs 2 på gymnasiet som varken röker eller snusar, vilket är fler än i länet och i riket. Mer än hälften av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet från kommunen dricker sig berusade och intensivkonsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare. Andelen som druckit smuggelsprit är högre än i länet och i riket för både kvinnorna och männen från Östersunds kommun.

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Undersökningens genomförande	4
Svarsfrekvens	4
Årskurs nio	4
Gymnasieelever	4
Jämförelser och etiska överväganden	5
Årskurs 9	6
Skydds- och riskfaktorer	6
Drogvanor	8
Doping	8
Sniffning	8
Narkotika	8
Tobak	10
Alkohol	10
Spel	13
Gymnasiet årskurs 2	14
Skydds- och riskfaktorer	14
Drogvanor	15
Doping	15
Sniffning	15
Narkotika	15
Tobak	16
Alkohol	16
Riskuppfattning vid några olika beteenden	18
Spel	19

Ansvarig utgivare:

Thomas Andersson, alkohol- och drogpolitisk länssamordnare, Jämtlands läns landsting

Rapportförfattare:

Ida Johansson, Junis Jämtland

Bakgrund

Under hösten 2006 tog den politiska ledningen i Jämtlands läns landsting och Kommunförbundet samt Polisen initiativ till en bred civil mobilisering mot alkohol, narkotika och drogrelaterad kriminalitet i Jämtlands län. Det är ett viktigt steg för en hållbar framtid och en attraktiv region.

Det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet sker på olika arenor. Mobiliseringens ambition år 2008 är därför att fortsätta stödja samverkan mellan myndigheter, företag, frivilligorganisationer och enskilda individer kring alkohol- och narkotikafrågan. Tillförlitliga uppgifter om omfattningen av alkohol- och narkotikakonsumtionen i länet har saknats. Initiativ har därför tagits till att göra en mer omfattande drogvaneundersökning i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län. Denna undersökning har skett i samverkan mellan Jämtlands läns landsting, kommunerna i Jämtlands län, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och Junis Jämtland och har bland annat resulterat i denna rapport.

Undersökningens genomförande

I år 2008 har således samtliga kommuner i Jämtlands län, via Thomas Andersson, alkohol- och narkotikapolitisk länsamordnare på Jämtlands läns landsting, låtit genomföra en drogvaneundersökning bland alla årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i länet. De ungdomar som är folkbokförda i någon av Jämtlands läns kommuner men går på en skola utanför länet finns dock inte med i denna undersökning. Enkäten som har används i undersökningen är densamma som CAN använder i sina årliga drogvaneundersökningar på ett urval elever i Sverige. Årskurs 9 får svara på 76 frågor och årskurs 2 på gymnasiet får svara på samma frågor plus en till. Enkäten skickades ut av CAN och besvarades under mars 2008. Efter att CAN scannat in enkätsvaren har Junis Jämtland bearbetat och sammanställt resultaten i rapporter.

Svarsfrekvens

Undersökningen har genomförts som en totalundersökning i Jämtlands län, vilket omfattade 79 klasser i årskurs 9 varav 64 klasser besvarade enkäten samt 117 klasser i årskurs 2 på gymnasiet varav 72 klasser svarade.

Antalet bearbetade formulär uppgick till 1098 i årskurs 9 fördelat på svar från 586 pojkar och 511 flickor. Antalet bearbetade formulär uppgick till 1091 på gymnasiet fördelat på svar från 537 pojkar och 553 flickor. Det ger en ungefärlig svarsfrekvens på 68 procent i årskurs 9 och 67 procent i årskurs 2 på gymnasiet.

Årskurs nio

I årskurs 9 går de flesta elever från Östersunds kommun i kommunen, medan några pendlar till andra kommuner i länet. Ett fåtal elever som går i årskurs 9 i Östersunds kommun kommer från Bräcke, Bergs eller annan kommun. Dessa elevers skoltrivsel och drogvvanor redovisas i respektive kommuns rapport. Svar har inkommit från 21 av 33 klasser i årskurs 9 i Östersunds kommun.

Gymnasieelever

Av de ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som är folkbokförda i Östersunds kommun och har besvarat enkäten, går övervägande delen i Östersunds kommun och några i Bergs, Krokoms och Strömsunds kommun.

Eleverna som går på gymnasiet i Östersunds kommun utgörs till mer än hälften av ungdomar från hemkommunen, nästan en femtedel från Krokoms kommun och resterande kommer från övriga kommuner. Dessa elevers skoltrivsel och drogvanor redovisas i respektive kommuns rapport. Det är 48 av 57 klasser på gymnasiet i årskurs 2 i Östersunds kommun som har besvarat enkäten.

Jämförelser och etiska överväganden

Årets rikssiffror var vid skrivandet av denna rapport ännu inte bearbetade, varför jämförelser med riket genomgående redovisar 2007 års fördelning hämtade från CAN Rapport 108 Skolelevers drogvanor 2007 (Erik Fender & Thomas Hvitfeldt).

Undersökningen värnar om anonymiteten och syftar till att se tendenser i ungdomars vanor snarare än att peka ut enskilda individer. Statistiska centralbyrån har som regel att resultat som grundar sig på sju eller färre enskilda individers svar inte redovisas. Det är en regel som även denna rapport tagit fasta på. Det är av den anledningen som det i tabellerna ibland redovisas en stjärna *. Det betyder att ett fåtal individer svarat på denna fråga men att antalet är sju eller färre.

Årskurs 9

Skydds- och riskfaktorer

Bland flickor i årskurs 9 i östersunds kommun är skoltrivseln något högre än i övriga länet. Bland pojkar i årskurs 9 i Östersunds kommun trivs en något lägre andel i skolan än i övriga länet och riket. Flickorna och pojkarna i kommunen trivs bra i skolan i princip i samma utsträckning, 80 respektive 81 procent.

Dubbelt så många flickor som trivs mycket dåligt eller dåligt i skolan uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har använt narkotika jämfört med dem som trivs mycket bra eller bra i skolan. Pojkar som trivs varken bra eller dåligt i skolan uppger i högre grad att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har använt narkotika.

Skoltrivsel och skolkniv åk 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Skoltrivsel	80	78	81	81	83	85	81	81
Skolkar aldrig	60	58	49	61	59	51	60	58

•Hur trivs du i skolan? (Mycket bra, Ganska bra) • Brukar du skolka? (Nej, aldrig)

A Rikets siffror är från år 2007

Ju oftare man skolkar desto högre andel är det som uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har provat narkotika. I princip uppger flickor och pojkar i årskurs 9 i Östersunds kommun i lika hög grad att de aldrig skolkar. Det är en högre andel av eleverna i kommunen än i riket, som uppger att de aldrig har skolkat.

I Östersunds kommun uppger nästan 80 procent av eleverna i årskurs 9 att de inte har blivit mobbade de senaste 12 månaderna, vilket är lägre än i övriga länet dvs fler i Östersunds kommun uppger att de har blivit mobbade. Det är 54 procent av eleverna i årskurs 9 i Östersunds kommun som uppger att de får vara med och bestämma över saker som är viktiga för dem på sin skola.

Sociala relationer och föräldrars attityder åk 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun och övriga länet (andel i procent)

	Flickor		Pojkar		Totalt	
	Östersund	Övr länet	Östersund	Övr länet	Östersund	Övr länet
Ej mobbad	80	85	78	85	79	85
Medbestämmande i skolan	55	54	54	53	54	53
Familjetrivsel	73	76	87	83	80	80
Föräldrar negativa t cigaretter	95	95	94	94	95	94
Föräldrar negativa t alkohol	88	77	86	77	87	77

•Har du blivit mobbad de senaste 12 månaderna? (Nej) • Vi elever får vara med och bestämma över saker som är viktiga för oss på vår skola (Stämmer ganska/mycket bra) • Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj? (Mycket nöjd/nöjd) • För mina föräldrar är det okej att jag röker cigaretter (Stämmer mycket/ganska dåligt) • För mina föräldrar är det okej att jag dricker alkohol (Stämmer mycket/ganska dåligt)

Det är en högre grad bland pojkarna än flickorna i kommunen som trivs med sin familj, vilket följer övriga länets mönster. Det är i Jämtlands län tre gånger vanligare att ungdomar som är missnöjda med sitt förhållande till familjen uppger att de har använt narkotika och/eller är storkonsumenter av alkohol, jämfört med ungdomar som är nöjda med sin familj. Rökning och/eller snusning är dubbelt så vanligt bland ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län som är

missnöjda med förhållandet till sin familj jämfört med nöjda ungdomar. Andelen som är storkonsumenter och/eller har använt narkotika är högre bland dem som är missnöjda med sin familjs ekonomiska situation än bland dem som är nöjda.

Nästan alla ungdomar i årskurs 9 i Östersunds kommun uppger att deras föräldrar inte tycker att det är okej att ungdomarna själva röker cigaretter. Det är betydligt vanligare att ungdomar i Jämtlands län har provat narkotika, konsumerar stora mängder alkohol och brukar tobak om deras föräldrar tillåter cigaretter än om föräldrarna inte tillåter detsamma.

Det är 87 procent av ungdomarna i årskurs 9 i Östersunds kommun som uppger att deras föräldrar inte tycker att det är okej att ungdomarna själva dricker alkohol. Bland ungdomar som uppger att det är okej för deras föräldrar att de dricker alkohol är det 33 procent i årskurs 9 i Jämtlands län som även är storkonsumenter av alkohol jämfört med 8 procent storkonsumenter bland ungdomar vars föräldrar inte tillåter alkoholkonsumtion. Även andelen narkotikaerfarenhet och tobaksbruk är högre bland ungdomar vars föräldrar tillåter alkoholdrickande än bland dem vars föräldrar inte tycker att alkohol är okej.

Gällande föräldrar som bjuder på alkohol hemma, syns tendenser på att redan ungdomar som får smaka alkohol ur föräldrars glas, har en något förhöjd risk att vara storkonsumenter av alkohol. Ungdomar i Jämtlands län som uppger att föräldrarna hemma bjuder dem på enstaka glas eller mer har tre gånger så stor risk att vara storkonsumenter av alkohol än de som aldrig blir bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar.

Drogvanor

Drogvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Använt anabola androgena steroider	*	0	1	0	*	2	*	*
Sniffat någon gång	14	7	4	11	7	5	12	7
Använt narkotika någon gång	11	6	5	10	8	6	10	7
Snusar	12	13	5	13	21	17	12	17
Röker	35	34	30	18	27	20	27	30
Druckit alkohol senaste 12 mån	70	67	68	53	68	61	62	67

- Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination? (Ja flera gånger/kurer, Ja ett fåtal gånger/kurer, Ja en gång)
  - Har du sniffat någon gång?
  - Har du någon gång använt narkotika?
  - Snusar du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara ibland)
  - Röker du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara när det är fest, Ja men bara ibland)
  - Har du någon gång under de 12 senaste månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit? (Ja)
- A Rikets siffror är från år 2007

Doping

Endast ett fåtal enskilda personer i Jämtlands län uppger att de har använt anabola androgena steroider utan läkarordination.

Sniffning

Andelen i årskurs 9 som uppger att de någon gång sniffat är högre i Östersunds kommun än i övriga länet och i riket. I Östersunds kommun uppger 14 procent av flickorna att de någon gång sniffat jämfört med 4 procent i riket. Bland pojkarna är andelen 11 procent i Östersunds kommun och 5 procent i riket. Flickor anger i högre grad än pojkar i Östersunds kommun att de någon gång har sniffat.

Bland de ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län som någon gång har sniffat är drygt en tredjedel storkonsumenter av alkohol (total årskonsumtion på 5 liter eller mer 100 % alkohol) och 40 procent har provat narkotika. Bland ungdomar i länet som aldrig har sniffat är var tionde ungdom storkonsument av alkohol och knappt 5 procent har provat narkotika.

Narkotika

Andelen som i årskurs 9 i Östersunds kommun som svarar att de någon gång använt narkotika är för flickor 11 procent och bland pojkar 10 procent. Det är en högre andel än både i länet och i riket där andelen ligger på 5 procent för flickor och 6 procent för pojkar.

Hasch/marijuana (cannabis) är den vanligaste drogen (cirka 8 procent) som ungdomarna i Östersunds kommun använt. Sömn/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination uppges ha använts bland 5 procent hos flickorna och 3 procent bland pojkarna i årskurs 9.

Samband mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

Betydligt fler som har använt narkotika är också storkonsumenter av alkohol. Det är fler flickor än pojkar som kombinerar läkemedel med alkohol i berusningssyfte och det gäller i synnerhet dem som använt narkotika. Beteendet är dessutom vanligare i Jämtlands län än i riket. Detsamma gäller sniffning. Röker och/eller snusar gör en betydligt högre andel ungdomar som har provat narkotika än de som inte har provat.

Samband mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler Årskurs 9 Jämtlands län Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Flickor				Pojkar			
	Använt narkotika		Ej använt narkotika		Använt narkotika		Ej använt narkotika	
	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A
Storkonsument av alkohol ^B	50	57	7	10	48	47	11	15
Blandat läkemedel och alkohol för berusning	58	44	9	6	25	20	9	1
Röker och/eller snusar	88	78	32	28	73	72	24	22
Har sniffat någon gång	53	37	6	3	42	29	5	3
Trivs dåligt i skolan	*	8	6	5	*	8	4	4
Skolkar ofta ^C	38	36	8	12	19	29	6	10
Svårt prata med föräldrar	43	30	22	19	23	21	14	12
Svårt prata med elevvårdspersonal	73	62	52	49	31	43	34	36
Svårt prata med syskon	48	25	24	23	21	14	21	19

A Rikets siffror är från år 2007

B kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex, dvs har druckit mer än en halvliter 100procentig alkohol senaste 12 månaderna.

C Skolkar en gång i månaden eller oftare

De allra flesta elever uppger att de trivs i skolan och skillnaderna är mycket små mellan de som använt narkotika och de utan narkotikaerfarenhet. När det gäller skolkning är skillnaderna större. I Jämtlands län uppger 38 procent av flickorna och 19 procent av pojkarna med narkotika erfarenhet att de skolkar en gång i månaden eller oftare. Bland flickor utan narkotikaerfarenhet ligger andelen på 8 procent och bland pojkarna på 6 procent.

Det är överlag fler flickor än pojkar som uppger att de har svårt att prata med förälder eller annan vuxen de bor med, elevvårdspersonal eller syskon om de har problem eller bara vill prata. Det gäller i synnerhet flickor med narkotikaerfarenhet. I Jämtlands län syns ingen skillnad gällande svårighet att prata med elevvårdspersonal eller syskon mellan pojkar med och utan narkotikaerfarenhet.

Sociala relationer i årskurs 9 i Jämtlands län

Jämförelse mellan ungdomar med och utan narkotikaerfarenhet (andel i procent)

	Använt narkotika	Ej använt narkotika
Har vänner som tvingar till sig mobiltelefon eller pengar	47	20
Har vänner som stulit bil/mc	47	11
Har vänner som slåss	80	51
Mobbar andra	51	18
Blir mobbad	32	14
Har varit utsatt för våld	23	6

• Hur många av dina vänner (inom och utom skolan) /har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon/ har stulit en bil eller motorcykel/slåss? (Någon enstaka, En del, De flesta) • Har du /varit med och mobbat någon/blivit mobbad/ de senaste 12 månaderna? (Ja, någon enstaka gång, Ja, 2-3 gånger i månaden, Ja ungefär en gång i veckan, Ja, flera gånger i veckan) • Har någon med avsikt slagit dig eller utsatt dig för våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksystem, läkare eller tandläkare? (Ja, en gång, Ja flera gånger)

Ungdomar som har använt narkotika anger i högre grad än de som inte har använt narkotika att de mobbar andra samt har kompisar som slåss, tvingar till sig andras mobiltelefoner eller pengar eller har stulit en bil eller motorcykel. Ungdomar som har använt narkotika uppger även i högre grad än andra att de själva blivit mobbade samt varit utsatta för våld där de varit tvungna att söka vård och utan att de har gjorts en polisanmälan.

Tobak

Tobaksvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Varken röker el snusar	63	62	69	78	66	73	70	64
Röker endast	24	24	26	8	11	8	16	17
Röker och snusar	11	10	4	10	16	12	10	13
Snusar endast	*	3	1	*	5	5	2	4

A Rikets siffror är från år 2007

Andelen som svarar att de röker och snusar är ungefär densamma hos både flickor och pojkar i årskurs 9 i Östersunds kommun. Endast rökning är dock vanligare bland flickor 24 respektive 8 procent. Rökning varje dag uppger 11 procent av flickorna och 6 procent av pojkarna i Östersunds kommun. Andelen som är fria från tobaksbruk är lägre bland flickor än för pojkar (63/78 procent). Flickorna i Östersunds kommun använder tobak i ungefär samma utsträckning som flickorna i övriga länet och snusning i kombination med rökning är vanligare förekommande i kommunen än i riket. Pojkarna i Östersunds kommun använder tobak i lägre omfattning än både i övriga länet och i riket.

Några ungdomar i Jämtlands län uppger att de i förskoleåldern rökte sin första cigarett och rökte dagligen i en ålder av 7-9 år. Ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län med narkotikaerfarenhet har en lägre debutålder för sin första cigarett än ungdomar utan narkotikaerfarenhet. Flickorna var 11 år och 9 månader respektive 13 år. Bland pojkarna i länet skiljer det 4 månader mellan 12 år och 2 månader respektive 12 år och 6 månader. Medelåldern för rökning dagligen är bland länets flickor utan narkotikaerfarenhet 14 år. Bland flickor som har provat narkotika är medelåldern 11 månader lägre. Bland pojkarna i länet är medelåldern för debuterande av daglig rökning densamma för pojkar med eller utan narkotikaerfarenhet, nämligen 13 år och 7 månader.

Alkohol

Alkoholvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent, årskonsumtion anges i liter 100 % alkohol)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Druckit smuggelsprit senaste året	37	25	30	18	25	26	28	25
Druckit hembränt senaste året	31	30	15	15	30	12	24	30
Intensivdricker 1 ggr i mån el oftare	24	20	23	14	24	23	19	22
Berusad 1 ggr i mån el oftare	25	20	26	12	23	22	19	21
Total årskonsumtion i liter	1,9	2,1	2,2	1,5	2,6	3,0	1,7	2,4

- Druckit smuggelsprit senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Druckit hembränt senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvarting) eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)
- Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)

A Rikets siffror är från år 2007 förutom berusningsdrickande som är från år 2006.

Flickorna i årskurs 9 i Östersunds kommun har druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna i större omfattning än pojkarna 37 jämfört med 18 procent. Flickorna i kommunen har konsumerat smuggelsprit i högre grad än i länet och i riket medan motsatt förhållande gäller för pojkarna.

Konsumtion av hembränt de senaste 12 månaderna har skett i dubbel så stor omfattning bland flickorna i Östersunds kommun än i riket (31/15 procent). Pojkarna i kommunen dricker hembränt i betydligt lägre grad än pojkar i övriga länet. Intensivkonsumtion (18 cl sprit) och berusningsdrickande en gång i månaden eller oftare sker i betydligt lägre utsträckning bland pojkarna i årskurs 9 i Östersunds kommun än i övriga länet och riket. Bland flickorna i kommunen sker intensivdrickande och berusningsdrickande i ungefär samma utsträckning som i riket.

Totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällen. Ett medelvärde räknas därefter ut genom att dividera den gemensamma totalkonsumtionen med antalet respondenter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för flickor i årskurs 9 i Östersunds kommun är några deciliter lägre än i riket, 1,9 liter jämfört med 2,2 liter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för pojkar i kommunen är hälften av rikets, 1,5 liter jämfört med 3,0 liter.

Alkoholen får ungdomarna i huvudsak från kompisar eller kompisars syskon. Näst vanligaste sättet är från en annan vuxen som köper ut. Åtkomstsätten är desamma år 2008 som år 2003.

Problem i samband med alkoholkonsumtion årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	År 2003		År 2008					
	Flicka	Pojke	Flickor			Pojkar		
Konsekvens	Z	Z	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A
Grälat	42	23	33	30	25	14	18	15
Förstört saker/kläder	31	24	31	25	20	11	23	13
Bråkat/Slagits	22	24	11	18	4	10	16	6
Tappat pengar/värdesaker	24	16	26	12	16	12	15	10
Olycka/Skada	20	20	17	13	12	8	17	8
Oskyddat sex	24	16	14	16	11	5	12	8
Oönskat sex	12	15	9	12	8	4	8	7
Sämre skolprestation	10	7	9	4	6	4	9	4
Bråk med polisen	13	10	10	5	4	7	5	6
Bestulen/Rånad	6	5	4	30	5	2	18	3

A Rikets siffror är från år 2007

Grälat, förstört saker/kläder och tappat pengar/värdesaker är det vanligaste problemet i samband med alkoholkonsumtion som ungdomar i årskurs 9 vårterminen 2008 i Östersunds kommun råkat ut för. Andelen är högre bland flickor än pojkar. Jämfört med år 2003 är andelen på länsnivå som har förstört saker/kläder och tappat pengar/värdesaker i samband med alkoholkonsumtion lägre år 2008. Olycka/skada, oskyddat sex, och slagsmål är därefter vanligaste negativa konsekvens av alkoholkonsumtion bland flickor i Östersunds kommun. Bland pojkar är ordningen slagsmål, olycka/skada och bråk med polisen. Det är vanligare att ungdomar i årskurs 9 i Östersunds kommun hamnar i slagsmål i samband med alkoholkonsumtion än i riket.

Andelen som fått problem i samband med alkoholkonsumtion är på länsnivå genomgående lägre år 2008 än år 2003 både för flickor och pojkar.

Samband mellan storkonsumtion av alkohol och vissa andra variabler

Den totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällena. Det kan sedan användas till att göra ett konsumtionsindex med sju olika kategorier. Kategori 0 konsumerar inte alkohol överhuvudtaget, så kallade icke-konsumenter. Kategori 1-2 dricker upp till 149 cl ren alkohol om året och är i texten kallad för lågkonsument. Kategori 3-4 dricker mellan 150-499 cl om året. Kategori 5-6 dricker mer än fem liter ren alkohol om året och benämns som storkonsument. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. Fem liter ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av cirka 16 burkar starköl eller cirka en liter sprit per månad.

Betydligt fler storkonsumenter av alkohol än lågkonsumenter har också använt narkotika. Det är fler flickor än pojkar som kombinerar läkemedel med alkohol i berusningssyfte och det gäller i synnerhet de som konsumerar alkohol i stora mängder. Beteendet är dessutom vanligare i Jämtlands län än i riket. Detsamma gäller sniffning. Röker och/eller snusar gör en betydligt högre andel ungdomar som konsumerar mycket alkohol än de som konsumerar lite eller inget alls.

Samband mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler Årskurs 9 Jämtlands län Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Flickor								Pojkar							
	Jämtlands län				Riket ^A				Jämtlands län				Riket ^A			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Använt narkotika	0	5	13	36	1	2	7	24	*	4	19	28	1	3	11	16
Blandat läkemedel och alkohol för berusning	0	9	21	45	*	3	13	34	*	10	11	27	0	1	3	10
Röker och/eller snusar	*	31	78	89	2	24	63	76	*	22	56	81	3	17	51	66
Har sniffat någon gång	*	7	18	33	1	3	7	15	*	7	16	20	1	4	6	11
Trivs dåligt i skolan	*	5	13	11	3	5	6	7	*	5	3	4	4	3	5	7
Skolkar ofta ^B	0	8	21	33	3	9	20	34	*	4	14	20	5	9	16	24
Svårt prata med föräldrar	15	23	36	31	13	19	24	26	11	16	19	17	10	12	16	17
Svårt prata med elevvårdspersonal	44	56	56	67	41	49	57	62	32	35	34	41	31	37	42	43
Svårt prata med syskon	21	29	22	29	21	24	22	25	26	19	21	20	18	18	20	20

A Rikets siffror är från år 2007

B Skolkar en gång i månaden eller oftare

De allra flesta elever uppger att de trivs i skolan och skillnaden är obefintlig bland pojkarna men bland flickorna i Jämtlands län syns en liten skillnad mellan lågkonsumenter och storkonsumenter av alkohol. När det gäller skolkniv är skillnaderna större och syns även bland pojkarna. I Jämtlands län uppger 33 procent av flickorna och 20 procent av pojkarna som konsumerar stora mängder alkohol att de skolkar en gång i månaden eller oftare. Bland elever som inte konsumerar alkohol överhuvudtaget är det enbart ett fåtal individer som skolkar en gång i månaden eller mer.

Det är överlag fler flickor än pojkar som uppger att de har svårt att prata med förälder eller annan vuxen de bor med om de har problem eller bara vill prata och det gäller i synnerhet flickor som konsumerar en större mängd alkohol. Två tredjedelar av storkonsumerande flickor och fyra av tio storkonsumerande pojkar har svårt att samtala med elevvårdspersonal vid problem, vilket är högre andelar än övriga. Svårigheter att prata med syskon ligger mellan 20 och 30 procent för alla oavsett kön eller alkoholkonsumtion.

Sociala relationer i årskurs 9 i Jämtlands län

Jämförelse mellan ungdomar med total årskonsumtion på 5 liter 100 procentig alkohol på ett år och resten (andel i procent)

	Storkonsument av alkohol	Ej storkonsument
Har vänner som tvingar till sig mobiltelefon eller pengar	36	20
Har vänner som stulit bil/mc	38	11
Har vänner som slåss	75	50
Mobbar andra	42	18
Blir mobbad	20	15
Har varit utsatt för våld	10	6

• Hur många av dina vänner (inom och utom skolan) /har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon/ har stulit en bil eller motorcykel/slåss? (Någon enstaka, En del, De flesta) • Har du /varit med och mobbat någon/blivit mobbad/ de senaste 12 månaderna? (Ja, någon enstaka gång, Ja, 2-3 gånger i månaden, Ja ungefär en gång i veckan, Ja, flera gånger i veckan) • Har någon med avsikt slagit dig eller utsatt dig för våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksyster, läkare eller tandläkare? (Ja, en gång, Ja flera gånger)

Ungdomar som konsumerar stor mängd alkohol anger i högre grad än de som konsumerar mindre att de mobbar andra samt har kompisar som slåss, tvingar till sig andras mobiltelefoner eller pengar eller har stulit en bil eller motorcykel. Ungdomar som konsumerar mycket alkohol uppger även i något högre grad än andra att de själva blivit mobbade eller varit utsatta för våld där de varit tvungna att söka vård och utan att de har gjorts en polisanmälan. 7 procent av storkonsumenterna av alkohol uppger att de varit i kontakt med ungdomsmottagning eller sjukvård på grund av att de använt alkohol, narkotika eller andra droger, 14 procent har varit i kontakt med socialtjänsten och 22 procent med polisen.

Spel

Spelvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Ej spel om pengar sen 30 dagar	92	91	u s	85	76	u s	88	83
Lotteri om pengar	52	41	39	38	37	34	45	38
Poker på Internet om pengar	2	*	3	7	7	15	5	5
Övrigt Internetspel om pengar	17	9	12	20	29	25	18	20
Ljugit om sitt spelande	4	*	u s	5	6	u s	4	4

• Har ej spelat de senaste 30 dagarna. • Har du spelat på lotter om pengar (tex Triss eller Bingolotto) de senaste 12 månaderna? • Har du spelat poker om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? • Har du spelat övriga spel om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? (Flera gånger i veckan, Flera gånger i månaden, En gång i månaden eller mer sällan). • Har du någon gång ljugit för din familj eller vänner om hur mycket pengar du spelat för? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

u s Uppgift saknas

Lotteri är vanligare bland flickor i Östersunds kommun än i både övriga länet och riket samt jämfört med pojkar. Spelande om pengar på Internet är mer vanligt bland pojkar än bland flickor. Jämfört med riket spelar dock flickorna i Östersunds kommun i högre grad om pengar på Internet medan pojkarna i Östersunds kommun spelar i lägre grad än pojkar i riket. Ljugit om sitt spelande brukar vara en av frågorna för att indikera riskabla spelvanor. 4 procent av flickorna och 5 procent av pojkarna i årskurs 9 i Östersunds kommun uppger att de någon gång har ljugit för familj eller vänner om hur mycket pengar de har spelat för.

Gymnasiet årskurs 2

Skydds- och riskfaktorer

Bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun är skoltrivseln högre än i övriga länet och i riket. Männerna från Östersunds kommun trivs i skolan i ungefär samma utsträckning som i övriga länet och något mer än i riket. Kvinnorna och männen från kommunen trivs i skolan i ungefär samma utsträckning.

Elever i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län som trivs dåligt eller mycket dåligt i skolan uppger i högre grad att de är storkonsumenter av alkohol än elever som trivs bra i skolan. Dubbelt så många elever i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län som trivs mycket dåligt eller dåligt i skolan uppger att de har använt narkotika jämfört med dem som trivs mycket bra eller bra i skolan. Högst andel som provat narkotika återfinns dock bland elever som trivs varken bra eller dåligt i skolan.

Skyddsfaktorer gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Skoltrivsel	87	82	85	88	89	86	87	86
Skolkar aldrig	27	24	27	31	35	29	29	30

•Hur trivs du i skolan? (Mycket bra, Ganska bra) • Brukar du skolka? (Nej, aldrig)

A Rikets siffror är från år 2007

Ju oftare man skolkar från aldrig till en gång i veckan desto högre andel är det som uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har provat narkotika. Det är 27 procent av kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun som aldrig skolkar, vilket är en något högre andel än i övriga länet men samma som i riket. Bland männen från kommunen uppger 31 procent att de aldrig skolkar, vilket är färre än i riket men fler än i övriga länet.

Drogvanor

Drogvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Använt anabola androgena steroider	*	0	1	*	*	2	*	*
Sniffat någon gång	6	3	4	12	8	6	8	6
Använt narkotika någon gång	13	10	13	22	9	17	17	10
Snusar	14	29	11	27	25	28	20	27
Röker	39	47	41	38	41	36	38	44
Druckit alkohol senaste 12 mån	90	93	88	85	88	86	88	91

• Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination? (Ja flera gånger/kurer, Ja ett fåtal gånger/kurer, Ja en gång) • Har du sniffat någon gång? • Har du någon gång använt narkotika?

• Snusar du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara ibland)

• Röker du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara när det är fest, Ja men bara ibland)

• Har du någon gång under de 12 senaste månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

Doping

Endast ett fåtal enskilda personer i Jämtlands län uppger att de har använt anabola androgena steroider utan läkarordination.

Sniffning

Andelen i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de någon gång sniffat är för både kvinnorna och männen från Östersunds kommun högre än i övriga länet och riket. Bland männen från Östersunds kommun uppger 12 procent att de någon gång sniffat jämfört med 6 procent i riket. Män anger i högre grad än kvinnor från Östersunds kommun att de någon gång har sniffat, 12 jämfört med procent.

Narkotika

Andelen som i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun som svarar att de någon gång använt narkotika är för kvinnorna 13 procent och bland männen 22 procent. Det är för männen en högre andel än i övriga länet och riket där andelen ligger på 9 respektive 17 procent.

Hasch/marijuana (cannabis) är den vanligaste drogen som ungdomarna från Östersunds kommun använt. Sömn/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination uppges ha används bland 2 procent hos kvinnorna och 4 procent bland männen.

Lust att pröva narkotika gymnasiet årskurs 2

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket samt mellan år 2003 och år 2008 (andel i procent)

Kommun	År 2003		År 2008	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Östersund	22	25	12/6	21/8
Övriga länet	11	16	11/5	11/6
Riket ^A	7 ^B	7 ^B	6 ^B	6 ^B

• Har du någon gång haft lust att pröva narkotika? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2004 respektive år 2007

B Andel bland ungdomar som inte har använt narkotika

Lusten att pröva narkotika bland dem som inte har använt narkotika är ungefär densamma i årskurs 2 på gymnasiet bland kvinnorna från Östersunds kommun som i riket. Bland männen från

kommun är lusten något högre än i riket (8/6 procent). År 2003 gjordes ingen bortsortering av ungdomar som använt narkotika varför dessa siffror är högre. Dessa går dock att jämföras med de vänstra siffrorna år 2008 som finns redovisade för Östersunds kommun och övriga länet. Jämför man dessa verkar lusten att pröva narkotika vara lägre bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet år 2008 än år 2003, särskilt vad gäller kvinnorna från östersunds kommun.

Tobak

Tobaksvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Varken röker el snusar	56	47	55	56	51	54	56	49
Röker endast	29	24	33	16	22	17	23	23
Röker och snusar	10	23	8	21	18	19	15	21
Snusar endast	4	6	3	6	7	9	5	6

A Rikets siffror är från år 2007

Andelen som svarar att de både röker och snusar är något högre bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun än i riket. Kvinnorna i övriga länet uppger dock i störst utsträckning att de röker och snusar. Andelen som både röker och snusar är högre bland männen med Östersund som hemkommun än hos kvinnorna, 21 respektive 10 procent. Omvänt förhållande råder när det kommer till rökning, vilket är vanligare bland kvinnor 29 jämfört med 16 procent. Rökning varje dag uppger 8 procent av både kvinnorna och männen. Röker enbart när det är fest svara den största andelen av dem som svarat att de röker. Andelen som är fria från tobaksbruk är densamma mellan könen 56 procent och ungefär lika jämfört med riket men fler än i övriga länet.

Alkohol

Alkoholvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent, årskonsumtion anges i liter 100 % alkohol)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Druckit smuggelsprit senaste året	54	45	41	60	47	49	57	46
Druckit hembränt senaste året	32	42	17	40	45	19	36	44
Intensivdricker 1 ggr i mån el oftare	51	53	44	50	49	52	50	51
Berused 1 ggr i mån el oftare	57	57	47	54	48	51	55	53
Total årskonsumtion i liter	3,9	4,2	4,2	5,4	5,4	7,6	4,6	4,8

- Druckit smuggelsprit senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Druckit hembränt senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvarting) eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)
- Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berused? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)

A Rikets siffror är från år 2007 förutom berusningsdrickande som är från år 2006.

Männen i årskurs 2 på gymnasiet har druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna i större omfattning än kvinnorna (60/54 procent). Ungdomar med Östersund som hemkommun har konsumerat smuggelsprit i högre grad än i övriga länet och riket.

Konsumtion av hembränt de senaste 12 månaderna har skett i dubbel så stor omfattning bland ungdomar från Östersunds kommun än i riket. Kvinnor från kommunen 32 procent jämfört med 17 procent i riket och 40 procent bland män från Östersunds kommun jämfört med 19 procent i riket.

Bland kvinnor i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun är intensivkonsumtion (18 cl sprit) en gång i månaden eller oftare vanligare förekommande än i riket (51/44 procent). Bland männen från Östersunds kommun är intensivkonsumtion något lägre än i riket (50/52 procent).

Dricker sig berusad en gång i månaden eller oftare gör en högre andel ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun än i riket. Skillnaden till riket är större bland kvinnorna som från Östersunds kommun även berusar sig i högre utsträckning än männen.

Totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällen. Ett medelvärde räknas därefter ut genom att dividera den gemensamma totalkonsumtionen med antalet respondenter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för kvinnor i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun är några deciliter lägre än i riket, 3,9 liter jämfört med 4,2 liter. Männen från Östersunds kommun har ett betydligt lägre medelvärde för den totala årskonsumtionen alkohol 5,4 liter jämfört med 7,6 liter för riket.

Andel konsumenter av olika alkoholdrycker gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Folköl	42	38	35	59	59	53	50	48
Starköl	54	61	52	77	80	72	65	71
Blanddryck	88	88	85	69	69	72	79	79
Vin	71	73	63	54	47	40	63	60
Sprit	86	85	81	81	81	75	83	83

A Rikets siffror är från år 2007

Blanddryck (bl a starkcider och alkoläsk) och sprit är vanligast bland kvinnorna och sprit samt starköl är vanligast bland männen i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun. En större andel män än kvinnor konsumerar folköl och starköl i årskurs 2 på gymnasiet medan en större andel kvinnor än män konsumerar blanddrycker, vin och sprit. Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i Östersunds kommun och övriga länet är konsumenter av alla redovisade alkoholdrycker i högre grad än i riket, undantaget blanddrycker hos männen där andelen är något lägre än i riket.

Problem i samband med alkoholkonsumtion gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	År 2003		År 2008					
	Kvinna	Man	Kvinnor			Män		
	Z	Z	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A
Konsekvens								
Grälat	58	37	57	56	48	41	38	37
Förstört saker/kläder	37	34	49	51	36	41	36	34
Bråkat/Slagits	26	35	16	38	14	28	28	28
Tappat pengar/värdesaker	33	27	38	23	33	31	26	25
Olycka/Skada	25	22	30	27	22	28	21	23
Oskyddat sex	31	26	32	40	27	27	25	25
Oönskat sex	18	24	19	23	18	15	17	15
Bråk med polisen	8	18	5	12	7	10	13	13
Bestulen/Rånad	8	6	10	13	8	6	6	5

A Rikets siffror är från år 2007

Grälat, förstört saker/kläder och tappat pengar/värdesaker är de vanligaste problemen i samband med alkoholkonsumtion som ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet vårterminen 2008 från Östersunds kommun råkat ut för. Andelen är högre bland kvinnor än män. Oskyddat sex, olycka/skada och oönskat sex är därefter de vanligaste negativa konsekvenserna av alkoholkonsumtion bland kvinnor från Östersunds kommun. Bland män är ordningen bråkat/slagits, olycka/skada och oskyddat sex. Följdordningen är densamma hos kvinnorna i riket och bland männen i riket är konsekvenserna desamma men i något annan ordning. Ungdomarna från Östersunds kommun ligger dock på en något högre nivå än i riket.

Andelen kvinnor i Jämtlands län som har fått problem i samband med alkoholkonsumtion är genomgående högre år 2008 än år 2003. Grälat och bråkat/slagits är undantagen där kvinnorna har en lägre andel år 2008 än år 2003. Männen i Jämtlands län har genomgående lägre andelar konsekvenser av alkohol år 2008 jämfört med år 2003. Undantagen där andel är något högre eller densamma år 2008 som år 2003 är tappat värdesaker, olycka/skada och oskyddat sex.

Riskuppfattning vid några olika beteenden

En högre andel bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun än i riket anser att det är stor risk att människor skadar sig själva om de röker 10 cigaretter eller mer per dag. Runt 56 procent bland männen från kommunen och riket tycker detsamma.

Andel som tror att det är stor risk att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteende gymnasiet årskurs 2 vt 2008
Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	69	68	63	57	54	56	63	61
Beruser sig på alkohol varje helg	55	54	53	30	29	35	43	42
Provar amfetamin 1-2 ggr	37	25	37	30	28	37	33	27
Tar amfetamin regelbundet	87	89	89	87	75	81	87	82
Provar marijuana/hasch 1-2 ggr	22	19	24	15	18	21	19	19
Provar heroin 1-2 ggr	44	34	44	48	36	47	46	35
Provar att sniffa 1-2 ggr	20	18	28	19	21	30	20	20

A Rikets siffror är från år 2007

Drygt hälften av kvinnorna i länet och tre av tio män i årskurs 2 på gymnasiet i Östersunds kommun anser att berusa sig på alkohol varje helg är förknippat med risk att skada sig själv.

Genomgående anser en högre andel av kvinnorna än männen att utvalda beteenden är förenat med risk undantaget att prova att sniffa eller prova heroin 1-2 gånger.

Männen i årskurs 2 på gymnasiet från Östersunds kommun anser i lägre grad än i riket att det är en stor risk att människor skadar sig själva om de prövar amfetamin eller marijuana/hasch 1-2 gånger. Kvinnorna på gymnasiet från kommunen ligger på samma nivå som i riket och högre än i övriga länet. Av alternativen som fanns uppgav männen i Östersunds kommun att det var minst farligt att röka marijuana eller hasch 1-2 gånger, endast 15 procent förknippade det med stor risk.

Vad gäller att prova sniffa är det stor skillnad mellan Östersunds kommun och riket. Nästan 20 procent i kommunen tycker det är stor risk att människor skadar sig själva jämfört med nästan 30 procent i riket som anser detsamma. Bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet var sniffning 1-2 gånger det alternativ som uppgavs vara minst farligt, endast 20 procent förknippade det med stor risk.

Spel

Spelvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Östersunds kommun, övriga länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet	Riket ^A	Östersund	Övr länet
Ej spel om pengar sen 30 dagar	91	84	87	63	71	64	78	78
Lotteri om pengar	50	49	43	50	40	39	50	45
Poker på Internet om pengar	5	3	2	18	13	21	11	8
Övrigt Internetspel om pengar	11	10	9	25	19	25	17	15
Ljugit om sitt spelande	*	*	u s	11	7	u s	6	4

• Har ej spelat de senaste 30 dagarna. • Har du spelat på lotter om pengar (tex Triss eller Bingolotto) de senaste 12 månaderna? • Har du spelat poker om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? • Har du spelat övriga spel om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? (Flera gånger i veckan, Flera gånger i månaden, En gång i månaden eller mer sällan). • Har du någon gång ljugit för din familj eller vänner om hur mycket pengar du spelat för? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

u s Uppgift saknas

Något fler av kvinnorna från Östersunds kommun än i riket svarar att de inte har spelat om pengar senaste månaden. Männen från Östersunds kommun spelar om pengar i ungefär samma utsträckning som i riket. 91 procent av männen och 63 procent av kvinnorna från kommunen uppger att de har spelat om pengar den senaste månaden. Lotteri är lika vanligt bland kvinnor och män i årskurs 2 på gymnasiet med Östersund som hemkommun. Spel på lotteri förekommer dock oftare än i riket och för männen från Östersunds kommun även något oftare än i övriga länet. Spelande om pengar på Internet är mer vanligt bland män än bland kvinnor. Jämfört med riket spelar dock kvinnorna från Östersunds kommun i högre grad om pengar på Internet medan männen från Östersunds kommun spelar i lägre grad än männen i riket.

Ljugit om sitt spelande brukar vara en av frågorna för att indikera riskabla spelvanor. Skillnaden är stor mellan könen, ett fåtal av kvinnorna och 11 procent av männen i årskurs 2 på gymnasiet i Östersunds kommun uppger att de någon gång har ljugit för familj eller vänner om hur mycket pengar de har spelat för.